

venster op beeld en geluid

Nummer 10 • 2021
Nederland € 6,10 België € 6,70

COVER

FERRUM OOR
NA DE REVOLUTIE VERSCHIJNT DE ZON

RECENSIE

AUDIOLAB DC BLOCK
BALANCED AUDIO TECHNOLOGY VK10i INTEGRATED
IKEA SYMFONISK STREAMING SCHILDERIJ-SPEAKER
LOEWE KLANG S3 DESKTOP RADIO CD
M2TECH YOUNG MK IV DAC/PRE
MONITOR AUDIO IMS4/IA150-2 INSTALL
MONITOR AUDIO SILVER 50 7G LUIDSPREKER
PANASONIC TX-65JZW2004 4K UHD OLED TV
ROTEL MICHİ X3 INTEGRATED
TEUFEL RADIO ONE DESKTOP
WHARFEDALE EVO 4.4 LUIDSPREKER
WILSON AUDIO SABRINA X LUIDSPREKER
YAMAHA RX-V6A AV RECEIVER

ALLES APPLE

APPLE TV 4K GEN2

PLAYLIST HEROES

APPLE ATMOS

NA DE REVOLUTIE GAAT DE ZON PAS ECHT SCHIJNEN

Mijn avontuur met het Poolse bedrijf HEM nam z'n aanvang in 2017, het jaar dat ik gepakt werd door de Mytek Brooklyn DAC. Het duurde niet lang eer ik te gast was in Pruszków, gelegen op een steenworp afstand van hoofdstad Warschau, en voor het eerst met het team mocht kennismaken. Twee dingen vielen gelijk op. De werkethos en het vakmanschap. Nee eigenlijk drie, als ik de zelfgestookte alcoholische versnapering meereken, waar naar eigen bewering ook de gasmaaier naar behoren op liep.

Marcin Hamerla, de CEO van HEM, had mij toen uitgenodigd voor hun kerstviering, zodat mijn verhaal over zijn bedrijf meer gestoeld zou zijn in het menselijke. En dat laatste was ook wel nodig, omdat ik er tot dan toe nooit precies achter was gekomen hoe het zat met

de samenwerking tussen Mytek in New York en Mytek in Polen. In retrospectief kan ik vertellen dat ze dat zelf ook niet goed wisten, getuige de beslissing vanuit Amerika om de nieuwe lichting Mytek producten niet meer door HEM te laten produceren. Dit zou het einde betekenen van een

samenwerking die meer dan twee decennia heeft geduurd. Hoe je het ook wendt of keert, het zou ook het begin van een nieuw HEM markeren. Een wedergeboorte, zo je wilt.

Begonnen aan het begin

Terwijl de scheidingspapieren nog niet getekend waren, werkte HEM aan de ontwikkeling van een nieuw merk. Het mocht geen kopie van Mytek zijn, zoveel was duidelijk, maar toch voelde het intern aan als een soort revolutie, terwijl zij zich van het Amerikaanse juk bevrijdden. Ik durf eigenlijk niet stil te staan bij de onganse hoeveelheid tijd die de mannen van HEM met elkaar hebben doorgebracht om de nieuwe strategie te bepalen, maar ik denk dat zij het licht hebben gezien, toen het idee voor hun eerste product op de tekentafel terecht kwam. Ze zouden beginnen met het begin van iedere hifiketen: de voeding. Deze schakel moest echter zó sterk zijn dat ze een onuitwisbare eerste indruk zou maken. Niets minder dan 'disruptive' en 'revolutionary' zou het eerste product moeten zijn.

Een solide achtergrond

Om dit product van het juiste referentiekader te voorzien, werd al in het prilste stadium gebruik gemaakt van een groep creatievelingen, bestaande uit adviseurs, industrieel ontwerpers, grafische vormgevers en niet te vergeten het eigen team, dat beschikt over meer dan twintig jaar ervaring met alle facetten die een goedwerkend bedrijf maken. Een goed product is belangrijk, maar zeker niet alleen bepalend voor het gewenste succes. In rap tempo werd het referentiekader

neergezet. Men besloot niet verder te kijken dan de eigen achtertuin. Als een chefkok die zijn ingrediënten uit zijn eigen moestuin plukt, werd gekeken naar de eigen regio, eigen geschiedenis en eigen competentie, toen het nieuwe merk Ferrum gevormd werd. De regio om Warschau staat bekend om de ijzerwinning, smederijen, harde werkers en muzikale kwaliteiten. Frederique Chopin is bijvoorbeeld zo'n naam die een belletje zal doen rinkelen.

Revolutionaire Power Supply

Terwijl het team bouwde aan het merk Ferrum, werd ook overeenstemming gevonden over de naam van het eerste product. Het zou HYPPOS worden. Het woord is afkomstig uit de Griekse filosofie en de aanduiding van stilte na een dramatisch betoog, de oorverdovende stilte. Vertaald naar de muziek kun je spreken van de gitzwarte achtergrond waartegen de muziek zich aftekent. Niet geheel onbelangrijk voor een power supply. Maar met de bevlogenheid van Hoofd R&D en wonderkind Paweł Gorgoń, wist HYPPOS een gebied te betreden waar geen andere PSU eerder was geweest. HYPPOS kroonde zichzelf tot een waar component met de mogelijkheid te kunnen spelen met de uitgangsspanning. Bediening geschiedde simpelweg door het draaien aan de knop. Voilà 'disruptive' en 'revolutionary' en niet voor niets bekroond met een EISA-award voor beste hifi accessoire van 2021-2021.

De gouden ingeving

Met een dergelijk succes op de kerfstok was de conceptuele

fase voor het tweede product geen eenvoudige. Nog steeds was er de eis om geen 'copycat' te maken, maar nu moest de naam ook nog eens extra hooggehouden worden. Het was hun meest getalenteerde en overigens ook jongste engineer, genaamd Maks Matuszak, die met het gouden idee zou komen. Hij wist de waarden van het bedrijf, transparantie en hard werken, als het ware te fuseren tot zijn idee van wat de Ferrum OOR zou moeten zijn. Hij gaf hiermee OOR veel meer dan een 'signature sound', hij gaf OOR hiermee een echte ziel. Een stukje van hem, en een stukje van HEM vonden zo hun weg in wat de geboorte van een ster zou zijn, toen de eerste klanken uit de Ferrum OOR vloeiden. Het klinkt misschien allemaal wat prozaïsch, maar ik verzeker je dat het allemaal waar is. Ik ken de mannen, ik ken de producten.

Vorm en functie in perfectie

Net als HYPPOS komt ook OOR in een prachtige en functionele verpakking tot je. De huisstijl is tot op het kleinste detail doorgevoerd in alle Ferrum uitingen, dus ook op de verpakking en in de Quick Start Guide. Het boezemt al meteen vertrouwen in als je ziet dat vorm en functie veel verder is doorgevoerd dan alleen de Ferrum producten. De Quick Start Guide verradt al snel dat we hier met een ogenschijnlijk eenvoudige component van doen hebben. Aan de voorzijde prijken slechts twee schakelaars en een draaiknop, geflankeerd door een 4-polige gebalanceerde XLR en een 6,35mm ongebalanceerde jack connector. Draai je OOR om, dan zie je al snel dat er meer aan de hand is. De gebalanceerde in- en uitgangen geven al een indicatie van het ontwerp, dat ook achter de ongebalanceerde tegenhangers volledig gebalanceerd van opbouw is. Verder zien we een bypass-schakelaar die de volumeregeling omzeilt en een dimmer voor de verlichting van het Fe logo aan de voorzijde in het kenmerkende stukje Corten staal plus de aansluitingen voor de stroomvoorziening. Naast de te verwachten DC-ingang op 2,5mm zien we ook een 4 polige variant...

Het geheim van de smid

Tja, wat kan je nu beter maken aan een hoofdtelefoonversterker, kun je je afvragen. In Polen hebben ze daar een eenvoudig antwoord op: hij moet doen wat 'ie moet doen, maar dan wel heel, heel erg goed. Dit gecombineerd met: laten we het niet moeilijker maken dan noodzakelijk. En eerlijk is eerlijk, veel simpeler dat dit front kan het niet. Twee uitgangen voor de hoofdtelefoon (die niet tegelijkertijd te gebruiken zijn), een schakelaar voor gebalanceerde of ongebalanceerde werking en de stand-by. Een schakelaar om de gain setting in overeenstemming te brengen met de impedantie van de hoofdtelefoon en natuurlijk de obligate volumeknop (ALPS). Het geheim van de smid zit echter

geheel en al in OOR. Eindelijk hebben we een component die echt smart is. Zonder app, zonder jitter, zonder dither. OOR is analoog als de billen en herbergt de essentie van analoog. OOR focust zich op transparantie, afbeelding, dynamiek en detaillering door de implementatie van een door en door gebalanceerd ontwerp, ook tussen de ongebalanceerde aansluitingen. En terwijl alle onderdelen zijn geselecteerd op de juiste werking om zo eerlijk mogelijk te presteren, mag het ontwerp leunen op dat van HYPPOS. Sterker nog, en hier komt de 4-polige aansluiting om de hoek kijken, HYPPOS blijkt ook de droompartner van OOR. Want door OOR en HYPPOS te combineren worden de metingen die HYPPOS normaal uitvoert, nu tot veel dieper in het moederbord gedaan, waardoor een nog betere controle ontstaat.

Het geheim van de oren

Vòòr mij een reeks aan hoofdtelefoons, terwijl OOR warm loopt te draaien. En geloof me, dat doet 'ie. Het is weliswaar een gemodificeerd Klasse-AB ontwerp, de behuizing draait een dubbele dienst als koellichaam. De Audeze LCD-1, LCD-X, en Meze Empyrean planar over-ears en Meze 99 Classics worden afgewisseld met de Audeze Euclid en iSine20 planar in-ear, en de hybride CL2's van RHA. Je hoeft geen kenner te zijn om mijn voorliefde voor de planar hoofdtelefoon te bemerken. Ik kan er lang en breed over praten, maar alle kwaliteiten die door Ferrum aan OOR toegeschreven worden, zijn gewoon waar. Binnen een mum van tijd, vergeet ik te recenseren en luister ik naar echte muziek. Als ik denk aan A star is Born, wat Ferrum in hun marketing gebruikt, denk ik gelijk aan Barbra Streisand en Lady Gaga. Uiteraard aan de film en de muziek, maar nog veel meer aan het natuurlijk vermogen om gevoelens en emoties over te brengen op het luisterend publiek. En nog mooier; als ik de standaard AC/DC adapter verwissel met HYPPOS gaan de sluisdeuren pas echt open. Zeker de grotere hoofdtelefoons krijgen een opleving die ik wil omschrijven als een gitzwarte

en rustige achtergrond waartegen de afbeelding zich nog scherper kan aftekenen. In deze recensie zijn er geen verliezers, alleen winnaars. Audeze, Meze, RHA, maar vooral Ferrum. Met OOR zijn we inderdaad getuige van de geboorte van een ster, die net dat stukje feller schijnt in combinatie met HYPPOS.

Specificaties Ferrum OOR:

Gain (dB):	Gebalanceerd -4dB, +6dB, +16dB Ongebalanceerd -10dB, 0dB, 10dB
Werking:	Volledig gebalanceerd, eigen discrete power amp
Ingangen:	XLR, RCA 2,5mm DC connector centre positive eigen 4-pin DC connector
Uitgangen:	Gebalanceerd 4-pin XLR 6,35 mm jack
Frequentierespons:	20Hz – 100kHz 0,1dB
Uitgangsvermogen Ongebalanceerd:	400mW aan 300Ω 2W aan 60Ω
Uitgangsvermogen Gebalanceerd:	1.600mW aan 300Ω 8W aan 60Ω
THD:	< 0,0003% / -110dB, 100mW aan 50Ω op gebalanceerde uitgang
Ingangsimpedantie:	94kΩ
Uitgangsimpedantie Ongebalanceerd:	22Ω op pre-amp
Uitgangsimpedantie Gebalanceerd:	44Ω op pre-amp
Uitgangsimpedantie hoofdtelefoons:	< 0,3Ω
Stroomverbruik:	Idle <15W
Voedingsadapter:	100/240V AC tot 22-30V DC
Afmetingen (B x D x H cm):	21,7 x 20,6 x 5 cm
Gewicht:	1,8 kg
Prijs:	€ 1.995

Meer informatie op www.ferrum.audio